

Uimarantojen turvallisuusasiakirja

ROSANNA MAHLAMETSÄ (toim.)

29.9.2025

SISÄLLYS

Uimarantojen turvallisuusasiakirja	3
Uimarannat	6
Asiakaskunta ja tapahtumat	8
Riskien arviointi ja toimenpiteet vaarojen poistamiseksi	9
Muut toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi	14
Toimiminen onnettomuustilanteessa	14
Tapaturmien kirjaaminen ja selvitys	15
Vesinäytteet ja uimaveden turvallisuus	15
Rantojen kunnossapito ja huolto	16
Palveluun liittyvät päivittäiset muutostekijät ja dynaaminen riskienhallinta	16
Henkilöstön ammatillinen- ja turvallisuusosaaminen	17
Palveluympäristön turvallisuus	17
Asiakkaille annettavat tiedot ja opastus	18
Palvelun olosuhderajat ja muut osallistumisrajoitukset	20
Asiakasmäärä	21
Palvelusta sivullisille aiheutuvat vaarat	21
Onnettomuuskirjanpito	22
Turvallisuusasiakirjan ylläpito:	23
LIITTEET:	24

UIMARANTOJEN TURVALLISUUSASIAKIRJA

KOKKOLAN KAUPUNKI
VIRKAKUJA 5, 67100, KOKKOLA
068289111
KOKKOLA@KOKKOLA.FI
PL 43
67101 KOKKOLA

UIMARANTOJEN KUNNOSSAPITO

Kokkolan kaupunki
Puistot ja liikuntapaikat
0408065204
PL 43
67101 Kokkola

TURVALLISUUSASIAKIRJAN TYÖRYHMÄ

PROJEKTIKOORDINAATTORI

Rosanna Mahlametsä
rosanna.mahlametsa@kokkola.fi
050 436 5281

KAUPUNGINPUUTARHURI

Sini Sangi
Kaupunginpuutarhuri
sini.sangi@kokkola.fi
0447809369

LIIKUNTAPALVELUJEN JOHTAJA

Lotta Nyqvist
lotta.nyqvist@kokkola.fi
0447809262

TURVALLISUUSASIOISTA VASTAAVAT

Turvallisuusasioista vastaavien tehtäviin kuuluvat yleinen turvallisuuden ja työnlaadunvalvonta, ohjeistus, töiden tilaaminen, asiakaspalautteiden vastaaminen sekä viranomaisyhteistyö.

LIIKUNTAPALVELUJEN JOHTAJA

Lotta Nyqvist
lotta.nyqvist@kokkola.fi
0447809262

KAUPUNGINPUUTARHURI

Sini Sangi
Kaupunginpuutarhuri
sini.sangi@kokkola.fi
0447809369

ALUETOIMISTOT

KÄLVIÄN ALUETOIMISTO

Työnjohtaja
Mika Saari
mika.saari@kokkola.fi
0447809790

LOHTAJAN ALUETOIMISTO

Työnjohtaja
Jukka Hirvi
jukka.hirvi@kokkola.fi
050056388

RISKIARVIOINNIT

Turvallisuusasiakirjan työryhmä yhteistyössä aluetoimistojen kanssa.

UIMAVESIPROFIILIT

Ympäristöterveydenhuolto / Kokkolan toimipiste
Terminaalikatu 8,
67700 Kokkola
Puh. (06) 8287 511, 044 7307 991
yterveys@kokkola.fi

TARKISTUS- JA HUOLTOTOIMENPITEET SUORITTAVA HENKILÖSTÖ

- Uimarantojen kunnossapidosta huolehtii puistot ja liikuntapaikat - palveluyksikkö.
- Kälviällä, Lohtajalla ja Ullavassa kunnossapidosta huolehtivat aluetoimistot.
- Yhdistykset ja muut toimijat.

KÄYTTÖRAJOITUKSET

Terveydensuojeluviranomainen vastaa käyttörajoituksista terveyshaittojen osalta (esim. korkea bakteeripitoisuus uimavedessä). Kuluttajapalvelulain valvonnasta vastaa Tukes. Kokkolan kaupungin turvallisuusasioista vastaavat toimivat yhteistyössä viranomaisten kanssa.

TERVEYDENSUOJELUVIRANOMAINEN

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto
Terminaalikatu 8,
67700 Kokkola
Puh. (06) 8287 511, 044 7307 991
[yterveys\(at\)kokkola.fi](mailto:yterveys(at)kokkola.fi)

Ympäristöterveystarkastaja
Nina Kontinaho puh. 044 7307981

RANTAVALVONNAN JÄRJESTÄJÄ

LIIKUNTAPALVELUJEN JOHTAJA

Lotta Nyqvist
lotta.nyqvist@kokkola.fi
0447809262

RANTAVALVONNAN ESIHENKILÖ

PALVELUPÄÄLLIKKÖ/LIIKUNTAPALVELUT

Jukka Luhtio
jukka.luhtio@kokkola.fi
044- 7809 265

UIMARANNAT

Uimarantojen jako yleisiin ja pieniin yleisiin uimarantoihin perustuu terveydensuojelulakiin (763/1994).

Lohtaja, Ohtakarintie 873

YLEISET UIMARANNAT

Yleisenä uimarantana pidetään rantaa, jossa käy yli 100 uimaria päivässä. Kokkolassa on viisi yleistä uimarantaa. Uimavesiprofiilit linkin takana.

- [Potin uimaranta \(ent. Lahdenperä\)](#) /Potinrannantie 19, Kokkola
- [Meripuisto, Vanhansatamanlahti](#) /Meritie 11, Kokkola
- [Laajalahti](#) /Hietanokantie 238, Kokkola
- [Valkohieta](#) /Trullevintie 593
- [Ohtakari, Vattaja](#) /Lohtaja, Ohtakarintie 873

PIENET YLEISET UIMARANNAT

Pienet yleiset uimarannat ja uimapaikat ovat rantoja, joilla käy alle 100 uimaria päivässä. Kokkolassa on viisi pientä yleistä uimarantaa.

- Punakalliot / Trullevintie 349, Kokkola
- Palma / Palmantie 80, Kokkola
- Karhukorvenjärvi / Kunkaantie 565, Vuolle
- Ryöpäs / Ryöppäantie, Rahkonen, Ullava
- Långö, Öja / Öjantie 463

UIMAPAIKAT

Kokkolassa on uimapaikkoja, jotka eivät ole kaupungin ylläpitämiä virallisia uimarantoja. Uimapaikkojen ylläpitäjinä voivat olla yhdistykset tai muut toimijat. Tällaiset uimapaikat voivat olla esimerkiksi leirikeskusten yhteydessä.

Kokkolassa on tunnistettu 8 uimapaikkaa. Uimapaikoista vastaavat rantojen ylläpitäjät ja maanomistajat. Osa uimapaikoista on kaupungin maanomistusalueella. Kaikkien uimapaikkojen osalta ranna ylläpitäjä ei ole kaupungin tiedossa. Tällaisissa kohteissa ylläpitäjä pyritään selvittämään. Epävirallisia uimarantoja tullaan tarkastelemaan vuoden 2025-2026 aikana.

Vaikka uimapaikat eivät ole virallisia uimarantoja, tulee niiden täyttää turvallisuuden minimivaatimukset. Uimapaikalta tulee löytyä pelastusrengas, ilmoitustaulu, tarvittavat opasteet ja varoitukset sekä sen tulee olla käyttäjälle turvallinen eikä aiheuttaa vaaraa. Kaupunki kehottaa uimapaikkojen ylläpitäjiä huolehtimaan tästä velvollisuudesta.

- Villa Elba
 - Kaupungin maanomistus. Vastaava taho: Villa Elba.
- Rytikari (Ruotsalo)
 - Kälviän ja Ullavan jakokunnan yhteisten maaalueiden osakaskunta. Vastaava taho: selvitetään.
- Klapurinjärvi
 - Maanomistus: yksityinen. Vastaava taho: Peltokorven kyläyhdistys.
- Pikku-Palma
 - Kaupungin maanomistus. Vastaava taho: Kokkolan kaupunki.
- Haapala (Ullavanjärvi)
 - Kaupungin maanomistus. Vastaava taho: Kokkolan kaupunki.
- Hakunnin ranta (Lohtaja)
 - Metsähallitus. Vastaava taho: Metsähallitus.
- Lahdenkrooppi (Lohtaja)
 - Metsähallitus. Vastaava taho: Metsähallitus.
- Pirskeri (Kälviä)
 - Maanomistus: Vastaava taho: mahdollisesti seurakunta/yhdistys. Selvitetään.
- Hietaperä / Lennon uimaranta (Lohtaja)
 - Maanomistus: Marinkaisten jakokunta. Vastaava taho: Selvitetään.

Osalla uintiin käytettävistä ranta-alueista ei ole ylläpitoa. Tällaiset rannat ovat epävirallisia hoitamattomia rantoja, joita käytetään omatoimisesti uintiin jokaisenoikeudella. Tällaisia ovat esimerkiksi uintiin käytettävät sora- ja hiekkamontut.

UIMARANTOJEN RAKENTEET JA KUNNOSSAPITO

Rakenteet tarkastetaan vuosittain keväällä ennen uimakauden alkua ja viikoittain uimakauden aikana. Uimakausi on 15.6.-31.8. välisenä aikana.

Uimarantojen rakenteita;

- nuotiopaikat
- pukukopit
- opasteet
- pitkospuut
- pelastusvälineet
- leikki- ja kuntoiluvälineet
- käymälät
- laiturit

- hyppytelineet (*Kokkolan kaupungin ylläpitämällä uimarannoilla ei ole hyppytelineitä.*)

Yhdistysten ylläpitämien rantojen rakenteista vastaa uimarannan ylläpidosta vastaava yhdistys.

Kaupungin virallisten uimarantojen pohjat tutkitaan uimakauden alussa ja kerran uimakauden aikana.

Rantahiekka puhdistetaan virallisten uimarantojen osalta uimakauden alussa. Meripuiston ja Potinrannan rantahiekka puhdistetaan kerran viikossa uimakauden aikana.

ASIAKASKUNTA JA TAPAHTUMAT

Kokkolan uimarannoilla asiakaskunta on laajaa. Käyttäjäkunta vaihtelee rannan mukaan. Uimarannoilla käy lapsiperheitä, aktiivi-uimareita, vanhuksia sekä nuorisoa. Rantasuunnittelulla parannetaan saavutettavuutta ja pyritään tulevaisuudessa tarjoamaan veteen esteetön pääsy. Käyttäjäkunnassa on vaihtelua vuorokauden aikojen mukaan.

Rannan käyttöön, käyttäjämääriin ja käyttäjäprofiiliin vaikuttavat muut lähistön palvelut. Rantojen läheisyydessä voi sijaita mm. leikkikenttä, ulkokuntosali, nuotiopaikka ja muita aktiviteetteja, jotka lisäävät rannan käyttöastetta. Asiakasryhmät arvioidaan ranta kohtaisesti riskienarvioinnin yhteydessä.

Käyttäjäpaine vaihtelee säiden mukaan. Hyvällä säällä käyttäjäpaine voi muodostua hyvin korkeaksi.

Tapahtumat vaikuttavat rantojen asiakaskuntaan ja voivat muuttaa sitä hetkellisesti. Tapahtumien järjestämiseen vaaditaan lupamenettely. Tapahtuman järjestäjä huolehtii alueen järjestyksen valvonnasta, siivouksesta ja tiedottamisesta. Uimarannan muuttuneesta käyttötarpeesta, rajoituksista ja mahdollisesta rannan sulkemisesta tapahtuman ajaksi tiedotetaan erikseen.

UIMARANTOJEN TIETOJEN DOKUMENTOINTI

- Uimarantojen turvallisuusasiakirja on saatavilla Kokkolan kaupungin verkkosivuilla. Asiakirja tarkastetaan vuosittain ennen uimakauden alkua. Jokaisesta yleisestä ja pienestä yleisestä uimarannasta laaditaan riskiarviointi. Yleisistä uimarannoista on laadittu kaupungin verkkosivuilta löytyvät uimavesiprofiilit. Uimarantojen rantakohtaiset riskiarvioinnit on saatavilla pyydettäessä liikuntapalveluilta. Uimarannoilta on arvioitu rantavalvonnan tarve Tukesin rantavalvontatyökalulla. Arvioinnin tulokset on esitelty liitteessä Uimarantojen kehittämissuunnitelma 2024.
- Turvallisuusasiakirja toimitetaan Tukesiin, mikäli sitä erikseen pyydetään.
- Turvallisuusasiakirja toimitetaan tiedoksi terveydensuojeluviranomaiselle sekä tarvittaessa muille viranomaisille.

RISKIEN ARVIOINTI JA TOIMENPITEET VAAROJEN POISTAMISEKSI

Mahdollinen riski	Vaarallisuusluokitus	Todennäköisyys	Ehkäiseminen / riskin vähentäminen
Epidemia, esim. norovirus, lintuinfluenssa ja muut tartuntataudit.	keskitaso	Pieni	Uimareiden ohjeistaminen hygieniaan; vaipanvaihto pesuineen tehtävä muualla kuin uimavedessä sekä uimista vältettävä ripuli- ja oksennustaudin aikana. Vältettävä kuolleisiin eläimiin koskemista. Epänormaaleista kuolemista ilmoitettava uimarannan hoitajalle. Tiedotetaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen antamista ohjeista ja uimaveden käyttörajoituksista. Opasteet punkkitarkastuksista riskikohteisiin.
Veden saastuminen. Jätepäästöt mm teollisuus, taajama-alueiden jätevedet, öljypäästö.	Pieni	Pieni	Tarkastetaan uimavesi aistinvaraisesti huoltokäynneillä. Tutkitaan vedenlaatua. Yhteistyö ja nopea tiedonkulku mahdollisen saasteen lähteen kanssa. Tiedotetaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen antamista ohjeista ja uimaveden käyttörajoituksista.
Sinilevät eli cyanobakteerit	Pieni	Keskitaso	Tarkastetaan uimavesi aistinvaraisesti huoltokäynneillä. Tiedotetaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen antamista ohjeista ja uimaveden käyttörajoituksista.
Eläinten ulosteet rannalla	Pieni	Pieni	Opastetaan koirien uimarannoille tuonti kiellosta. Opastetaan hevosten uimarannoille tuonti kiellosta. Tarkastetaan olemassa olevat koirille ja hevosille sallitut rannat sekä opasteet ja ohjeet. Pyritään poistamaan ulosteet rannalta välittömästi.

			Tiedotetaan ja varoitetaan luonnoneläinten ulosteista.
Terävät esineet, lasinsirut, metallitölkit ja injektioneulat. Rakenteiden huono kunto, esiin työntyvät naulat. Lahovauriot. Haavat, putoaminen, ruhjeet, murtumat.	Pieni	Pieni	Tarkastetaan huoltokäynnillä ranta-alue silmämääräisesti ja poistetaan havaitut vaaralliset esineet ja roskat. Tarvittaessa tarkastetaan alue tarkemmin. Huolehditaan riittävästä roskisten määrästä. Tarkastetaan rakenteiden kunto. Vesialueen pohjan tarkastus (esim. sukeltamalla). Rantahiekan puhdistus.
Äkkisyvä ranta. Liian pitkälle uiminen ja voimien ehtyminen. Oman uimataidon väärä arviointi. Hukkuminen. Ranta-aluetta rajaavan puomin siirtyminen tuulella. Merivirrat ja ristiaallot.	Suuri	Suuri	Tiedotetaan opastein, mikäli ranta on äkkisyvä. Ohjeistetaan aikuisia valvomaan lapsia rannalla. Ohjeistetaan uimaan rannan suuntaisesti, jotta uimari ei ajaudu liian kauas rannasta. Rajataan tarvittaessa lapsille kahluualue rantaan. Merkitään tarvittaessa uintialue. Ohjeistetaan käyttämään avovesiuintipoijua tarvittaessa. Huolehditaan alueen rajauksesta niin, ettei puomi pääse liikkumaan tuulella liian pitkälle. Tarkastetaan rantatarkastusten yhteydessä tai ilmoitusten perusteella. Tarkastellaan mahdollisuutta pitkänmatkanuimareille tarkoitettujen poijujen asentamiseen. Virallisen rannan merkitseminen opasteilla.
Lapset ja uimataidottomat uivat ilman uimataitoista valvontaa. Hukkuminen.	Suuri.	Suuri.	Opastetaan valvomaan uimataidottomia ja olemaan lähtemättä uimaan ilman uimataitoista valvojaa. Rannalla tulee keskittyä valvomiseen ja uimataidottomasta pitää olla käden mitan päässä.

			Ohjeistetaan tarvittaessa käyttämään pelastusliivejä uimarannalla (mm. lapset, uimataidottomat) Ohjeistetaan uimataidottomia hakeutumaan uimaopetuksen pariin ja ylläpitämään uimataittoa jatkuvasti.
Päihteiden alaisena veden varaan joutuminen, hukkuminen.	Suuri	Keskisuuri	Ohjeistetaan ettei päihteiden vaikutuksen alaisena tule uida.
Sairaskohtaus uידessa, hukkuminen	Suuri	Pieni	Ohjeistetaan, ettei uimaan lähdetä yksin. Ohjeistetaan ottamaan omat perussairaudet huomioon uintia suunniteltaessa.
Liukastuminen. Liukkaat rantakivet tai kalliot. Loukkaantuminen, pään alueen vammat ja pyörtyminen, kaaduttaessa veteen hukkuminen.	Suuri	Pieni	Ohjeistetaan varomaan liukkaita rantakiviä sekä kallioita kohteissa, joissa niitä on.
Moottoroidut vesiliikennevälineet. Aallokon muodostuminen, uimareiden seassa liikkuminen. Muut vesillä liikkumisen välineet kuten kanootit ja sup-laudat. Uimarin jääminen alle. Melan osuminen uimariin. Loukkaantuminen.	Keskisuuri.	Keskisuuri.	Kielletään moottoroiduilla vesiliikennevälineillä ajaminen uimaranta-alueella. Ohjeistetaan kanooteilla ja sup-laudoilla liikkuvia huomioimaan uimarit. Tarvittaessa ohjeistetaan liikkuminen ranta-alueen reunasta. Ohjeistetaan pealustusliivien käyttöön vesilläliikkuessa. Ohjeistetaan käytettävälle vesilläliikkumisen välineelle sopivasta henkilömäärästä Painoteaan, ettei vesilläliikkumisen väline ole turvaväline.
Sään ilmiöt. Ukkosella uiminen. Salamanisku. Kova aallokko sekä voimien ja taitojen	Suuri	Pieni	Ohjeistetaan ettei ukkosella tule uida. Ohjeistetaan huomioimaan sääolosuhteet uintia suunniteltaessa.

riittämättömyys. Hukkuminen.			
Varomaton auringossa oleskelu. Palaminen, auringonpistos.	Pieni	Pieni	Muistutetaan auringolta suojautumisesta sekä riittävästä nesteytyksestä.
Hyppääminen pää edellä liian matalaan veteen. Hyppääminen muiden uimareiden päälle. Hukkuminen, halvaantuminen, muu loukkaantuminen.	Suuri	Pieni	Opasteet hyppykiellosta. Tehdään opasteet vedensyvyydestä mahdollisiin riskikohteisiin. Opasteissa ohjeet rannalla toimimiseen sekä pelastamiseen ja avun hälyttämiseen.
Ilkivalta. Opasteiden ja rakenteiden sotkeminen sekä hajottaminen. Rannan roskaaminen.	Pieni	Keskisuuri	Rannan säännöllinen tarkastus. Ohjeistus rannalla toimimiseen. Palautepalvelu opasteissa qr-koodilla. Yhteistyö tarvittaessa viranomaisten kanssa.
Ohjeiden ymmärtämättömyydestä tapahtuva rannan sääntöjen noudattamatta jättäminen. Esim. kieli, näköesteellisyys. Hukkuminen.	Suuri	Suuri	Opasteita uusiessa noudatetaan opasteiden suunnittelu ohjeistusta. Opasteet kolmella kielellä, mahdollisuus kuunnella rannan turvallisuustiedot qr-koodilla. Käytetään kuvaavia symboleita opasteissa. Selvitetään kielivalikoiman laajentamista.
Suuri henkinen kuormitus, stressi, pelko. Uimapelosta johtuva jännittäminen ja vaarallinen toimiminen vedessä.	Pieni	Pieni	Ohjeistetaan toimimaan omien taitojen, jaksamisen ja kuormituskyvyn mukaan. Ohjeistetaan olemaan menemättä uimaan yksin. Ohjeistetaan uimaopetuksen mahdollisuuksista.

Rannan sijainti. Avun saamisen hitaus ja vaikea perille pääsy. Ei auttajia rannalla tai läheisyydessä.	Keskisuuri	Suuri	Huolehditaan, että rannan tuntumaan on pelastustie. Opasteissa merkitty selkeästi rantojen osoite ja koordinaatit. Ohjeistetaan olemaan menemättä uimaan yksin. Suositellaan uimaan virallisilla uimarannoilla.
Uimarantojen käyttö uimakauden ulkopuolella. Talviuinnin yleistyminen. Uimarantojen tarkastamattomuudesta johtuvat onnettomuudet.	Pieni	Suuri	Tiedottaminen uimarantojen tarkastuksista ja vedenlaadun valvonnasta sekä niiden ajankohdista. Pidetään pelastusvälineistö rannoilla myös talvikaudella.
Uimalelut, mm. puhallettavat lelut, joiden päällä /avulla voi ajautua kauas rannasta.	Suuri	Suuri	Ohjeistetaan uimalelujen käytössä erityistä tarkkuutta. Uimaleluilla ei tule mennä omaa uimataittoa kauemmas rannasta. Vanhempien tulee valvoa lapsiaan. Muistutetaan uimarannoilla kävijöitä ns. vertaisvalvonnasta ja puuttumisesta vaaralliseen toimintaan.
Tulentekopaikat (nuotiopaikat, kodat ja saunat) ja laittomat nuotiot. Maastopalo/rakennuspalo.	Suuri	Keskitaso	Ohjeistetaan tulenkäytössä opastein sekä verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Tiedotetaan tulenkäyttörajoituksista metsäpalovaroitusten aikaan. Pidetään tulentekopaikat kunnossa ja varmistetaan tulentekopaikkojen riittävä määrä tarpeeseen nähden.

MUUT TOIMENPITEET VAARATILANTEIDEN EHKÄISEMISEKSI

PELASTUSVÄLINEISTÖ

Pelastusvälineistä on rannoilla uimakauden aikana ja tarkastetaan ennen uimakauden alkua.

- Potin uimaranta (ent. Lahdenperä): Pelastusrengas, pelastuslauta.
 - Meripuisto, Vanhansatamanlahti: Pelastusrengas, pelastuslauta.
 - Laajalahti: Pelastusrengas, pelastuslauta.
 - Valkohieta: Pelastusrengas
 - Ohtakari, Vattaja: Pelastusrengas, pelastuslauta.
-
- Punakalliot: Pelastusrengas
 - Palma: Pelastusrengas
 - Karhukorvenjärvi: Pelastusrengas
 - Ryöpäs: Pelastusrengas
 - Långö, Öja: Pelastusrengas

Vaarat arvioidaan rantakohtaisesti riskiarvioinnin yhteydessä. Riskiarvioinnissa käydään läpi toimenpiteet yksittäisten rantojen turvallisuuden parantamiseksi. Tässä asiakirjassa tarkastellut seikat koskevat kaikkia uimarantoja.

TOIMIMINEN ONNETTOMUUSTILANTEESSA

Elvytysohjeet löytyvät liitteenä.

IHMISEN PELASTAMINEN VEDESTÄ

- Hälytä lisäapua mahdollisuuksien mukaan jo ennen kuin aloitat pelastustoimet.
- Rauhoita pelastettavaa ja kerro hänelle, että apua on tulossa.
- Etsi apuväline, hae jotain kättä pidempää avuksesi ja turvaksesi, mieluiten jotain kelluttavaa.
- Pyydä apua muilta paikallaolijoilta tai soittamalla 112.
- Pelasta: lähesty pelastettavaa ripeästi, mutta varoen. Pidä apuväline itsesi ja pelastettavan välissä. Ojenna apuväline pelastettavalle,
- jos pelastettava on lähellä rantaa tai tarvittaessa heitä apuväline hänelle. Auta pelastettava rantaan ja tee tarvittavat ensiaputoimenpiteet sekä toimita tarvittaessa jatkohoitoon.

TOIMIMINEN MUUSSA ONNETTOMUUSTILANTEESSA

- Tilanteen arviointi
- lisäonnettomuuksien estäminen
- ensiapu mm. tyrehtyttämällä verenvuodot ja varmistamalla hengityksen kulku ja sydämen toiminta, tarvittaessa elvytystoimet
- avun hälyttäminen, hätäkeskus puh. 112 (mm. ambulanssi)
- tilannetta hoidetaan, kunnes lisäapu on tullut paikalle

SOITETAAN HÄTÄNUMEROON 112, MIKÄLI

- asia on kiireellinen
- kyseessä on todellinen hätätilanne
- tarvitaan kiireellisesti viranomaisapua paikalle (poliisi, ensihoito, pelastus-, ja sosiaaliviranomainen)
- hengen tai terveyden ollessa uhattuna tai vaarassa
- tai jos on syytä epäillä näin olevan.

ILMOITUSTA TEHDESSÄ KERROTAAN;

- mistä soitat
- mitä on tapahtunut
- odota toimintaohjeita
- älä sulje puhelinta, ennen kuin saat siihen luvan.

ENSIAVUN JÄLKEEN;

- lopetetaan vaaraa aiheuttavan palvelun tarjoaminen, kunnes palvelua voidaan jatkaa turvallisesti
- ilmoittaa vakavasta tapaturmasta ja sitä koskevista toimenpiteistä Tukesiin
- noudatetaan tarvittaessa kriisiviestinnän ohjeita
- tilanteiden jälkihoito ja kriistityö (mm. työterveystuolto)
- tarvittaessa tiedottaa asiakkaille palvelun aiheuttamasta vaarasta ja kuluttajien oikeuksista.

TAPATURMIEN KIRJAAMINEN JA SELVITYS

- Asiakkaalle tapahtuneet tapaturmat tai onnettomuudet kirjataan kaupungin toimesta aina riittävällä tarkkuudella turvallisuusilmoituksena Horisontin kautta.
- Kirjatut tapahtumat ja tehdyt toimenpiteet on valvontaviranomaisen käytettävissä.
- Puistot ja liikuntapaikat tai liikuntapalvelut tekee valvontaviranomaisille tapahtumasta selvityksen. Kirjatuista tapahtumista kirjataan päivämäärä ja kellonaika, tilanteen kuvaus ja tapahtumapaikka, tehdyt toimenpiteet sekä kirjauksen tekijän nimi.
- Lajille tyypillisiä vähäisiä vahinkoja ei raportoida valvontaviranomaisille.
- Noudatetaan kriisiviestinnän ohjeistusta.

VESINÄYTTEET JA UIMAVEDEN TURVALLISUUS

- Uimarannoilta otetaan 3 vesinäytettä uimakauden aikana (15.6.-31.8.). Näytteistä tutkitaan suolistoperäiset enterokokit sekä *E. coli*. Lisäksi yleisiltä uimarannoilta (yli 100 kävijää/päivä, ns. EU-rannat) otetaan yksi näyte n. kaksi viikkoa ennen uimakauden alkua. Yleisille uimarannoille (yli 100 kävijää/päivä) on laadittu uimavesiprofiilit, joissa on kuvattu uimarannan ja -veden ominaisuudet ja merkittävimmät riskitekijät uimaveden laadulle. Uimavesiprofiilit tarkistetaan ja päivitetään vähintään 5 vuoden välein.
- Uimarannoille on laadittu terveydensuojelulain mukainen omavalvontasuunnitelma.

- Uimavesinäytteiden tulokset pidetään esillä uimarannan ilmoitustaululla. Uimakauden aikana (15.6. - 31.8.) tulokset pidetään nähtävillä myös netissä sivustolla [Uimavesi](https://uimavesi.fi).
- Uimarantojen kävijät voivat ilmoittaa sairastumisepäilystä tai muusta terveyshaittaepäilystä uimarannalla valtakunnallisen ympäristöterveydenhuollon Ilppa-palvelun kautta <https://ilppa.fi>

RANTOJEN KUNNOSSAPITO JA HUOLTO

Lain kulutuspalveluiden turvallisuudesta (185/2025) mukaan uimarantojen ja siellä olevien välineiden on oltava käyttäjälle turvallinen.

Rantojen kunnossapidossa toimitaan vaaratilanteiden poistamiseksi/vähentämiseksi. Valvonta, tarkastus- ja huoltosuunnitelma ohjaa uimarantojen kunnossapitoa ja siten turvallisuutta.

RANTOJEN KUNNOSSAPIDOSTA VASTAA

Puistot ja liikuntapaikat

- Silmämääräisesti rantoja tarkkaillaan (myös vesialueen osalta) viikoittain ja tehdään tarvittavat toimenpiteet, mikäli paikalla esiintyy ilkivaltaa tai rakennelmien ja varusteiden kunnossa on puutteita.
- Roska-astioiden tyhjennys tarvittaessa rantakohtaisesti.
- Käymälöiden tyhjennys ja huolto tarvittaessa rantakohtaisesti.
- Rantojen huollosta pidetään päiväkirjaa.

PALVELUUN LIITTYVÄT PÄIVITTÄISET MUUTOSTEKIJÄT JA DYNAAMINEN RISKIENHALLINTA

Palveluympäristön muutoksien huomioonottaminen

- Ilmoitetaan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla rannan poikkeavasta käytöstä, kuten uimakouluista ja muista tapahtumista.
- Ilmoitetaan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla uimavedenlaadusta.
- Arvioidaan rantakohtaisesti mahdolliset ruuhkatilanteet (mm. koulujen päättyminen, hyvä uimasää).
- Tarpeen vaatiessa arvioidaan tarvetta lisätä uimavalvontaa.
- Rannan pelastusvälineistö ja rakenteet tarkastetaan valvotuissa kohteissa päivittäin ja muissa kohteesta riippuen kerran viikossa.
- Viestitään säännöllisesti kaupungin eri kanavissa vesiturvallisuudesta ja ajoitetaan viestintää mahdollisiin ruuhka-aikoihin.

- Ohjeistetaan opasteilla ja verkkosivuilla turvalliseen tulentekoon nuotiopaikoilla ja maastopalvaroituksen huomioimiseen.

HENKILÖSTÖN AMMATILLINEN- JA TURVALLISUUSOSAAMINEN

RANTAVALVOJAT

- testiointi
- ensiapukoulutus
- täysi-ikäinen
- rantavalvojan tulee olla vesipelastustaitoinen ja kyetä pelastamaan asiakas siinä kohteessa, jossa hän työskentelee. Hänen tulee pystyä pelastamaan asiakas kohteen haastavimmasta paikasta.
- Rantavalvojien tulee tutustua turvallisuussuunnitelmaan sekä turvallisuusilmoituksen tekoon.

RANNAN KUNNOSSAPITO

- Rannan kunnossapitäjät perehdytetään Puistot ja liikuntapaikat -yksikön toimesta uimarannan kunnossapidon erityispiirteisiin.
- Puistojen ja liikuntapaikkojen työnjohdon tulee tutustua turvallisuussuunnitelmaan sekä turvallisuusilmoituksen tekoon.

RANNAN SYVYYSMITTAUS JA UIMARANNAN PUHDISTUS

- Ostopalveluna tehtävien toimenpiteiden osalta pätevyysvaatimukset ja rannan puhdistuksen tiheys määritellään tarjouspyynnössä.

PALVELUYMPÄRISTÖN TURVALLISUUS

- Rannan hoidosta ja kunnossapidosta vastaa Kokkolan kaupungin Kaupunkiympäristöt/puistot ja liikuntapaikat.
- Ylläpitäjä tarkastaa rakenteet ja rantojen turvallisuuden uimakauden alussa. Tiedot kirjataan ja puutteet korjataan tarvittaessa.
- Ranta siistitään valvotuissa kohteissa päivittäin tai muissa kohteissa kerran viikossa.
- Uimarantojen hiekkoja puhdistetaan tarvittaessa uimakauden aikana.
- Rannoilla tehdään tarpeen mukaan raivaus- ja niittotöitä.
- Kuivakäymälät tyhjennetään puistojen ja liikuntapaikkojen sekä aluetoimiston toimesta joko käsin tai imuhuuteluautolla. Tulevaisuudessa uudet kuivakäymälät toteutetaan siten, että ne ovat tyhjennettävissä autolla. Käymälöjen wc-paperi, kuivike ja desinfiointiaine täydennetään viikoittain kesäkaudella. Käymälät pestään höyrypesurilla säännöllisesti. Joissakin kohteissa ei ole kiinteää käymälää, vaan niihin tilataan kesän ajaksi ns. "bajamajat", joiden tyhjentämisestä vastaa sen toimittanut yritys.
- Vesialueet tarkistetaan rannan pohjan osalta uimakauden alussa ja asiakasmääriltään suurimmat rannat useamman kerran uimakauden aikana.

- Uimrannoille on tehty syvyysmittaukset 2024. Uimavesiprofiilit lisätään uimarantaopasteiden ilmoitustauluille.
- Lintujen torjuntaan ei useista yrityksistä huolimatta ole tällä hetkellä löydetty toimivia keinoja. Ongelma on valtakunnallinen.
- Kokkolan kaupungilla on käytössä sähköinen palautepalvelu. Palautepalvelu on linkitetty opasteisiin qr-koodilla ja se löytyy kaupungin verkkosivuilta. Palautepalvelu on suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Palautteet huomioidaan rantojen turvallisuuden kehittämisessä.

RANTAVALVONTA

- Kokkolassa rantavalvontaa on perinteisesti järjestetty Meripuistossa ja Potin uimarannalla (ent. Lahdenperä). Valvontaa on ollut juhannuksesta elokuun alkupuolelle 6-7 päivää/viikko klo 12-18. Valvojat 2-3 henkilöä on palkattu henkilöstöpalveluiden hallinnoimalla kesätyömäärärahalla.
- Rantavalvonta on arvioitu Tukesin rantavalvontatyökalulla. Tulosten perusteella rantavalvonnan tarve on Potin, Meripuiston ja Ohtakarin uimarannoilla. Laajalahden rannalla tarve on koholla ja tilannetta seurataan. Arviointi tehdään vuosittain ennen uimakauden alkua. Kohonneen riskin kohteisiin on hankittu pelastuslaudat.

RANTAVALVONNAN HAASTEET / KEHITTÄMISTARPEET JATKOSSA

- Pätevien täysi-ikäisten koulutettujen rantavalvojien saatavuus. Pelastaminen avovedestä poikkeaa uimahallissa tapahtuvasta pelastamisesta
- Vakiintunut rantavalvontaresurssi täydentämään VesiVeijarin valvontaresurssia ja rantavalvonnan järjestäminen työpareina. Maauimalan takia lisääntynyt valvojatarve myös uimahallissa kesäisin). Edellyttää lisämäärärahaa ja henkilöitä
- Valvottavien rantojen valvontaedellytykset (rakenteet, välineet, sosiaalityö jne.). Edellyttää investointeja.
- Paine ja vastuu yksittäisellä työntekijällä on suuri.

ASIAKKAILLE ANNETTAVAT TIEDOT JA OPASTUS

VERKKOSIVUT

Uimarantojen perustietoihin voi tutustua Kokkolan kaupungin verkkosivuilla. Kaupungin verkkosivuilla informaatio on suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Sisältö on mahdollista myös kuunnella. Kehitettävänä toimenpiteenä verkkosivujen uimarantojen kuvauksia kehitetään ja selkeytetään. Jokaisesta rannasta tehdään oma sivu, jonne sisällytetään syvyyskartat.

Verkkosivuilla on tiedot;

- valvotuista uimarannoista ja valvonnan ajankohdasta
- uimarantavesitutkimusten tulokset
- linkki sähköiseen palautejärjestelmään

- uimarantaetiketti
- tieto rantojen tupakointikiellosta
- uimarantojen esittelyt
- linkki karttaan, jossa merkitty uimarannat
- turvallisuusasikirja
- vesiturvallisuuden koontisivu (tulossa)

OPASTEET

Tarkastetaan onko uimarannoille opastus päätieltä ja päästäänkö riittävän lähelle huolto- ja pelastusajoneuvoilla.

Seurataan valtakunnallista monikielisen opastuksen kehittymistä ja otetaan käyttöön soveltuvilta osin. Monikielisen informaatioon voidaan tuoda opasteilla pääsy qr-koodilla.

Opasteissa huomioidaan saavutettavuus kirjasinkoon, kontrastin sekä asennuskorkeuden osalta. Uusin opasteisiin asennetaan QR-koodi kohokuvioidussa kehyksessä, jossa teksti QR-koodi pistekirjoituksella. QR-koodin voi avata mobiililaitteella. Koodin takana on uimarantainfoa, joka on myös mahdollista kuunnella suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Uimarantaopasteille on laadittu opastesuunnitelma. Suunnitelmassa on tuotu esille opasteen graafinen ilme ja opasteessa esiin tuotavat tiedot. Osassa uimarannoissa on käytössä vanhat opasteet, jotka tullaan uusimaan. Opasteissa tiedot ovat suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Uimarantaopasteessa on;

- uimarannan nimi ja osoitetiedot
- kartta ranta-alueesta
- ohjeet turvalliseen toimimiseen ranta-alueella
- paikannusmerkki koordinaatteineen pelastustoimia varten
- ohjeet ihmisen pelastamiseksi vedestä
- elvytysohjeet qr-koodin takana
- ylläpitäjän tiedot
- qr-koodin takana linkki palautepalveluun

Tarkemmat ohjeistukset uimarantaopasteen suunnitteluun löytyy Puistot- ja liikuntapaikat yksikön opasteiden suunnittelu ohjeistuksessa.

Opasteen viereen uimarannoille asennetaan ilmoitustaulu. Ilmoitustaululla tiedotetaan veden laadusta, mahdollisesta ranta-valvonnasta sekä muista muuttuvista uimarannan käyttöön liittyvistä seikoista;

- viimeisimmät uimavesitulokset ja tiedote uimaveden laadusta
- mahdolliset uimakiellot
- muut muuttuvat tiedot.

Uimarantojen erilliset opasteet;

- äkkisyvä
- koirien ulkoilutus kielletty
- sukeltaminen kielletty
- ohjeet tulentekoon nuotiopaikoilla
- kulkua ohjaavat viittaopasteet
- muut ohjeistukset ja kiellot

PALVELUN OLOSUHDERAJAT JA MUUT OSALLISTUMISRAJOITUKSET

UIMAVEDEN LAATU

Uimaveden laadun tarkkailu perustuu STM:n asetukseen 177/2008 yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta sekä STM:n asetukseen 354/2008 pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta. Uimaveden mikrobiologisen laadun arviointi tehdään arviointiin valittujen indikaattorimikrobien pitoisuuksien perusteella. Uimarannan käyttöä voidaan rajoittaa, mikäli veden laatu ei vastaa uimavedelle annettuja kriteereitä. Vesi ei saa aiheuttaa uimareille terveydellistä haittaa. Mikäli uimavedessä havaitaan toimenpiderajan ylittävä määrä suolistoperäisiä bakteereita tai runsaasti syanobakteereita, terveys- ja suojeluviranomainen voi antaa suosituksen uimisen välttämiseksi.

Uimaveden suolistoperäinen saastuminen (indikaattorimikrobit)

- Escherichia coli
- Suolistoperäiset enterokokit

Uimaveden muu saastuminen

- Syanobakteerit (aistinvarainen sinilevän runsauden havainnointi)
- Kemiallinen saastuminen
- Järvisyyn eli Cercaria ocellata –imudon toukat voivat aiheuttaa uimareilla uinnin jälkeen voimakasta ihon kutinaa (ei tutkita säännöllisen valvonnan yhteydessä)

Uimaveden tulee olla myös terveysperusteisen määritelmien ohella myös muuten tarkoitukseensa sopivaa. Uimavedestä tarkkaillaan lisäksi kasviplanktonin ja makrolevien sekä uimaveteen mahdollisesti joutuvien jätteiden, kuten terva-aineiden ja kelluvien materiaalien esiintymistä. Lisäksi kiinnitetään huomiota veden näkösyvyyteen.

MUUT OLOSUHTEET

Uimarannan käyttöä tulee välttää kovan tuulen nostattamien aaltojen sekä salamoinnin ja muun uimista vaikeuttavan sään aikaan. Uimaan ei tule lähteä päihtyneenä.

Uimarannan käyttörajoituksista informoidaan verkkosivuilla sekä ilmoitustaululla.

ASIAKASMÄÄRÄ

Uimarantojen asiakasmäärät vaihtelevat päivittäin ja vuorokauden sisällä. Asiaksmääriin vaikuttavat sää, loma-ajat ja tapahtumat. Eri uimarantojen asiakasmäärät arvioidaan riskienhallinnan ja rantavalvonnan tarpeen arviointien yhteydessä.

Asiaksmääriin pyritään vaikuttamaan tarjoamalla palvelua useammassa eri kohteessa, jolloin pystytään pienentämään ruuhkaa yhdessä kohteessa.

- Uimarannoille ei ole määritelty enimmäis- tai vähimmäiskäyttäjämäärää.
- Suuret asiakasmäärät vaikeuttavat ranta-valvontaa sekä lasten valvomista.
- Onnettomuuksien huomaaminen meluisalla ja ruuhkaisalla rannalla on haastavaa.
- Asiakkaita ohjeistetaan valvomaan vastuullaan olevia lapsia.
- Yksin uidessa riski hukkumiselle on suurempi, sillä tapaturman sattuessa paikalla ei ole auttajia. Asiakkaita neuvotaan, ettei uimaan pidä lähteä yksin. Suositellaan uimapoijun käyttöön.
- Ohjeistetaan pelastusliivien käyttöön vesilläliikkuessa sekä käytettävälle vesilläliikkumisen välineelle sopivasta henkilömäärästä (mm. kumivene, kanootti, sup-lauta yms). Vesilläliikkumisen väline ei ole turvaväline.
- Kehitetään asiakasmäärien seuranta.

PALVELUSTA SIVULLISILLE AIHEUTUVAT VAARAT

Uimarantojen välittömässä läheisyydessä on palveluita, jotka tuovat eri ikäisiä käyttäjiä rantojen tuntumaan. Uimaranta houkuttelee lapsia ja rannan läheisyydessä tulee toimia erityisellä tarkkuudella. Riskinä on uimataidottoman lapsen joutuminen veden varaan. Lapsista vastuussa olevien aikuisten tulee valvoa lapsia. Uimarantaopasteissa opastetaan, ettei lasta tule jättää vahtimatta.

Erityisesti iltatapahtumien aikana on riskinä, että päihtynyt henkilö joutuu veden varaan tai lähtee itse uimaan. Tapahtuman järjestäjän tulee tarvittaessa rajata uimaranta tapahtuma-alueesta ja huolehtia rannan sulkemisesta tapahtuman ajaksi.

ONNETTOMUUSKIRJANPITO

ONNETTOMUUSKIRJANPIDOSTA VASTAA:

Turvallisuusasioista vastaavat yhteistyössä aluetoimistojen kanssa. Onnettomuuksista ja vakavista lähelläpiti tilanteista tehdään turvallisuusilmoitus Horisontissa.

ONNETTOMUUSKIRJANPIDON PERIAATTEET

Onnettomuustiedolla parannetaan palvelun turvallisuutta ja korjataan turvallisuuteen liittyviä puutteita. Onnettomuustilanteen jälkeen onnettomuuteen johtaneet syyt käydään läpi henkilökunnan kanssa ja mahdollisuuksien mukaan estetään lisäonnettomuuksien sattuminen kaikilla rannoilla.

- Mitä on tapahtunut?
- Kenelle?
- Missä?
- Milloin?
- Minkä vuoksi?
- Mihin toimenpiteisiin asian johdosta on ryhdytty?

Onnettomuuskirjanpidossa noudatetaan Tukesin ohjeistusta ja käytetään tarvittaessa Tukesin onnettomuuskirjanpitolomaketta.

VAKAVIEN TAPATURMIEN TAI LÄHELTÄ PITI -TILANTEIDEN ILMOITTAMINEN TUKESIIN

ONNETTOMUUKSIEN ILMOITTAMISESTA VASTAA:

LIIKUNTATOIMENJOHTAJA

Lotta Nyqvist
lotta.nyqvist@kokkola.fi
0447809262

KAUPUNGINPUUTARHURI

Sini Sangi
Kaupunginpuutarhuri
sini.sangi@kokkola.fi
0447809369

Ilmoitus tehdään verkkolomakkeella osoitteessa <https://marek.tukes.fi/ilmoitus.aspx> tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tukes.fi.

Vakavat onnettomuudet ja läheltä -tilanteet tulee ilmoittaa Tukesiin

- Kuolemantapaus, muu vakava tapaturma tai läheltä piti -tilanne, kuten hukkuminen, vaativa veden alle joutuneen uimarin pelastaminen tai muu henkeä uhkaava onnettomuus
- Turvallisuuspuute palvelussa käytettävässä välineessä tai palvelun toteutuksessa
- Tavanomaisesta poikkeava tapaturma tai läheltä piti -tilanne

Ilmoittaminen on palveluntarjoajaa koskeva lakisääteinen velvollisuus.

TURVALLISUUSASIAKIRJAN YLLÄPITO:

TURVALLISUUSASIAKIRJAN PÄIVITTÄMISESTÄ VASTAA:

Turvallisuusasiakirjan työryhmä

Turvallisuusasiakirja tarkastetaan ja päivitetään vuosittain ennen uimakauden alkua. Rantakohtainen riskiarviointi tehdään vuosittain ennen uimakauden alkua. Tarvittaessa turvallisuusasiakirja päivitetään ja riskiarviointi suoritetaan lisäksi muuna ajankohtana (esim. onnettomuustilanteet).

LIITTEET:

UUSIMMAT SPR:N ELVYTYSOHJEET

Ensiapuohjeet

RANTOJEN TURVALLISUUS

Rantakohtaiset riskiarvioinnit

Uimavesiprofiilit

- Potin uimaranta (ent. Lahdenperä)
- Meripuisto, Vanhansatamanlahti
- Laajalahti
- Valkohietä
- Långö, Öja
- Ohtakari, Vattaja

TURVALLISUUSILMOITUS

MUUT LIITTEET

- Uimarantojen kehittämissuunnitelma 2024. Liikuntapalvelut. Puistot ja liikuntapaikat. Kokkolan kaupunki.
- Fyysisten opasteiden ja opastekokonaisuuksien suunnittelu. Puistot ja liikuntapaikat 2024. Kokkolan kaupunki.